

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Архітектурно-художній інститут
Кафедра містобудування

СИЛАБУС освітнього компонента – ОК 6

Врахування містобудівних умов в архітектурному проектуванні

Освітній рівень	Другий (магістерський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	191	Архітектура та містобудування
Освітня програма	ОПП «Архітектура будівель і споруд»	
Обсяг дисципліни	3 кредитів ECTS (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	Лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	Реферат	
Форми семестрового контролю	Іспит	

Викладач:

Савицька Ольга Степанівна, к. арх, доц., професор кафедри містобудування,
olgasavgrad@gmail.com

В процесі вивчення даної дисципліни студенти **ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З МЕТОДАМИ АНАЛІЗУ ПЕРЕДПРОЕКТНОЇ СИТУАЦІЇ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА, МЕТОДАМИ ІННОВАЦІЙНОГО АРХІТЕКТУРНО МІСТОБУДІВНОГО ПРОЕКТУВАННЯ, ДОСЛІДЖЕННЯ МІСЬКИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТА ПРОЦЕСІВ, З ТЕОРЕТИЧНИМИ ОСНОВАМИ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ВИВЧЕННЯМ СУЧАСНИХ КОНЦЕПЦІЙ МІСТА В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ.**

Наприклад: Вміння розробляти архітектурні проекти спираючись на результати наукових передпроектних досліджень в об'єктах експериментального і реального архітектурного проектування.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: Основи містобудування; Архітектурне проектування; Містобудівне проектування; Історія архітектури та містобудування.

1. Програмні результати навчання:

ПРН 10. Знати та використовувати типологію видів і форм міського середовища, етапи та особливості становлення і розвитку, фактори і компоненти її формування та експлуатації; виділити актуальні історико-теоретичні проблеми містобудування; виявити основні засади формування ансамблів середовища в місті. Систематизувати, класифікувати та проектувати об'єкти містобудівного середовища.

ПРН 11. Проводити комплексний аналіз містобудівних об'єктів локального типу; використовувати нормативну і методичну базу проектування; аналізувати і узгоджувати функціональні, естетичні, технологічні, санітарно-гігієнічні та інші аспекти містобудівного завдання; ілюструвати свої враження від середовища у графічній формі з урахуванням законів архітектурної композиції.

ПРН 13. Використати методику передпроектного наукового містобудівного дослідження, засновану на принципах міждисциплінарних зв'язків; використати результати наукових передпроектних досліджень в об'єктах експериментального і реального містобудівного проектування.

ПРН 14. Використовувати методи наукових містобудівних досліджень в умовах виробничої діяльності; описати архітектурно-просторові принципи організації забудови; показати функціонально-планувальні особливості проектування різноманітних типів містобудівних об'єктів.

ПРН 16. Аналізувати теоретичні знання щодо розвитку промислової інфраструктури міста та міських агломерацій; виявляти нові концепції та проблеми промислової інфраструктури на сучасному етапі; аналізувати сучасний стан промислових міст та проектувати містобудівні промислові об'єкти; обґрунтовувати висновки та пропозиції щодо реконструкції та реновації сучасних промислових міст.

ПРН 17. Описати процедуру експертизи містобудівної документації; оцінити та розробити генеральні плани та схеми містобудівних об'єктів; оцінити історико-архітектурні опорні плани, охоронні зони пам'яток культури та проекти реконструкції історико-культурних пам'яток.

Диференційовані результати навчання:

знати:

- методика перед-проектного дослідження архітектурно-містобудівних об'єктів ;
- взаємозв'язок та взаємодію творчих аспектів проектування і технічних засобів та методів моделювання.

володіти:

- методикою проведення аналітичних досліджень архітектурно-містобудівних об'єктів.

вміти:

- розробляти генеральні плани архітектурно-містобудівних об'єктів
- проводити передпроектний містобудівний аналіз території;
- проводити функціонально-містобудівний аналіз об'єкту дослідження;
- проводити композиційно-містобудівний аналіз об'єкту дослідження

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійна
1	Сучасні проблеми історії та теорії містобудування. Місто як феномен штучної просторової організації середовища життєдіяльності людини.	2	2	4
2	Методологічний апарат вивчення міста. Основні методи містобудівного дослідження. Розміщення архітектурних об'єктів. Передпроектний аналіз території	2	2	6
3	Соціально-економічні засади архітектурно містобудівного дослідження. Соціологія міського простору. Міста для суспільства.	2	2	8
4	Типологічний аналіз містобудівних об'єктів. Функціональний аналіз архітектурно містобудівних об'єктів.	2	2	8
5	Аналіз художньої структури архітектурно містобудівних об'єктів. Теорія естетичного сприйняття містобудівного середовища.	2	2	8
6	Місто та природне оточення. Структура озелених територій.	2	2	8
7	Екологічний аналіз. Екологічні завдання формування та вдосконалення міського середовища. Сучасні стратегічні підходи у архітектурі та містобудуванні. Інноваційні інструменти.	2	2	8
8	Реновація архітектурно містобудівних об'єктів.	2	2	8
	Всього	16	16	58

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «Комплексні дослідження містобудівного простору» складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Засоби оцінювання	Кількість у семестрі		
Контроль знань:			
- Реферат	1	40	60
- Підсумковий (семестровий) контроль знань	1	20	40
Разом		60	100

Реферат передбачений з теми «Архітектурно-містобудівне формування об'єктів архітектури». В цій роботі покладена задача вміння виконувати графоаналітичний аналіз архітектурно містобудівних об'єктів та розробляти містобудівні проекти спираючись на результати наукових перед проектних досліджень.

Студенту потрібно: провести комплексний аналіз архітектурно-містобудівного формування об'єктів архітектури.

Робота складається з реферату . (формат А-4),

Перелік питань до іспиту з навчальної дисципліни Містобудівні аспекти архітектурного проектування

1. Містобудівне дослідження та його специфіка. Основні розділи містобудівного дослідження.
2. Вимоги до вибору теми дослідження. Обґрунтування актуальності дослідження.
3. Методи комплексного дослідження у містобудуванні. Загальні засади комплексного дослідження.
4. Робота із джерелами. Методи історіографічного дослідження. Бібліотеки, електронні каталоги та методика роботи з ними. Структура бібліографії. Бібліографічне посилання.
5. Етапи реалізації та оформлення результатів містобудівного дослідження.
6. Типологічний аналіз архітектурно містобудівних об'єктів. Матеріально-просторові, культурні, ціннісні та інші аспекти типології..
7. Функціональний аналіз архітектурно містобудівних об'єктів.
8. Коротка характеристика окремих дисциплін: екології, економіки, соціології, топоніміки, етнографії, археології, землеустрою та ін. стосовно архітектури та містобудування.
9. Композиційний аналіз містобудівних об'єктів. Сутність архітектурно-просторової композиції та її елементи у містобудуванні. Основні властивості композиції містобудівних об'єктів: симетричність/асиметричність, регулярність, контрастність, співмасштабність.
10. Поняття середовищного контексту. Контекст та особливості сприйняття навколишнього світу. Типи контексту у дослідженні архітектурного та містобудівного об'єкта. Формально-стилістичний, історичний, літературний, типологічний, містобудівний, територіальний чи географічний контекст.
11. Геометричні та структурно-топологічні умови просторового формоутворення архітектурних та містобудівних об'єктів.
12. Аналіз художньої структури містобудівних об'єктів.
13. Методологічні проблеми реконструкції забудови та освоєння нових територій, що склалася.
14. Натурне обстеження. Цілі та завдання натурального обстеження. Натурний, формально-стилістичний, містобудівний, структурно-композиційний, порівняльний метод аналізу об'єкта.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Белоконь Ю. Н. «Территориальное планирование в Украине: европейские принципы и национальный опыт», Киев, Логос, 2009.
2. Вершинин В. И. Эволюция архитектуры промышленных сооружений. – Одесса, Астропринт, 2006.
3. Глазырин В.Л., Присяжнюк М.І. Учеб.пособие. Містобудівні основи реновації приморських територій. – Одесса, Астропринт, 2015. г. 245с.
4. Гнесь І. П. Багатоквартирне житло: тенденції еволюції. Монографія. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 652 с.
5. Дідик В. В., Максим'юк Т. М. Естетика та композиція ландшафту. Проектування ландшафтних об'єктів: композиція та естетичні засади. Навчальний посібник. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 244 с
6. Ежов В.И., Ежов С.В., Ежов Д.В. Архитектура общественных зданий и комплексов.- Киев: 2006.
7. Заварихин, С. П. Архитектура: композиция и форма : учебник для вузов —Юрайт, 2019. 186 с.
8. Ковальський Л.М. Архітектурне проектування висотних будинків: навчальний посібник / Л.М.Ковальський, Г.В.Кузьміна, Г.Л.Ковальська; за загальн. ред. Л.М.Ковальського.- Запоріжжя: Привозпринт, 2012. 123 с.
9. Колін Еллард . Среда обитания. Как архитектура влияет на наше поведение и самочувствие. - Альпіна Паблішер 2018 р. 288 с.
10. Лінда С. М., Моркляник О. І. Типологія громадських будівель і споруд, Підручник. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. 348 с.
- 11.. Петришин Г. П., Пosaцький Б. С, Криворучко Ю. І та ін. Містобудівне проектування. Частина І: Місто як об'єкт проектування Навчальний посібник - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 328 с.
12. Петришин Г. П., Пosaцький Б. С, Криворучко Ю. І та ін. Містобудівне проектування. Частина ІІ: Проектування структурних елементів міста Навчальний посібник - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 288 с.
13. Петришин Г. П. та ін. Історичні архітектурно-містобудівні комплекси: наукові методи дослідження. Навчальний посібник. - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2006. 212 с.
14. Пosaцький Б. С., Король Є. І , Кознарьська Г. Є.. Архітектурний образ міста. Навчальний посібник. - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 140 с.
15. Репин Ю. Пространственный город. Теория и практика. - Феникс 2009 г. 270 с
16. Саркисов С. К. Инновации в архитектуре.. - Либроком. 2012г.. 342 с.
17. Солодилова Л.А., Трухачева Г.А. Многофункциональный жилой комплекс: Учебное пособие/ под общ.ред. Л.А.Солодиловой; - М.: Издательство Ассоциации строительных вузов, 2009. – 152 с.
18. Смирнова О. В. Типологические основы формирования инновационных зданий в городской среде: монография. - Харьков. нац. ун-т гор. хоз-ва им. А. Н. Бекетова. – Харьков : ХНУГХ им. А. Н. Бекетова, 2018. 189 с.
19. Тимофієнко В.К. Історія української архітектури - Техніка, 2003.
20. Хилари Френч. История архитектуры.- Астрель. АСТ. 2003 г. 144 с.
21. Чень Л. Я. Основы научных исследований у реставрации памятков архитектуры. Навчальний посібник. Друге видання, виправлене і доповнене. - Львів : Львівської політехніки, 2016. 152 с.
22. Черкес Б. С., Лінда С. М. Архітектура сучасності: остання третина ХХ – початок ХХІ століть. Навчальний посібник. Друге видання. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 384 с.

23. Шуази О. История и теория архитектуры. - Эксмо. 2012г. с. 704

Допоміжні джерела інформації

24. Державні Будівельні норми України. Планування та забудова територій. ДБН Б.2.2-12:2019, Мінрегіон України, Київ, 2019, 177 с.

25. Закон України Об охроне культурного наследия № 1805-III, 08.06.2000.

26. Приказ № 7 от 22.03.2004 г. Государственной службы охраны культурного наследия «Порядок разработки историко-градостроительного обоснования».

27. Осиченко Г.О. Методичні основи реконструкції композиційних структур історичних міст (на прикладі міст Центральної України). дис.канд.арх.: 18.00.01/ Осиченко Галина Олексіївна. - Харків, 2006.- 280с.